ГҮҮ ОКТЯБРИИН 52 ЖЭЛ

Манай Соведүүдэй Социалис Республика уласхоорондын социализмын зам заагша одон боложо, олон түмэн ажалшадта үльгэр жэшээ боложо, бата бэхеэр оршон мандажа байхань лабтай.

В. Ульянов (Ленин)

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

47-дохи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 262 (12164)	1969 оной ноябриин 7, пятница	Сэн 2 мүнгэн

…НИНЭЙ ҺУРГААЛААР …ОММУНИЗМ ТЭЭШЭ

…й сэсэн мэргэн һургаалаар мүндэл… …ол суртал бэедэз шэнгээһэн Агууехэ …һаар 52 жэлэйнь гайхамшагта ойн …р бүхы Совет оронойманай олон ту… …үн зүрхэнэй баяр баясхалантайгаар, … тэмдэглэжэ байна. Мүнөө жэлэй …дэр тусгаар онсо илгаатай. Энэ онсо …хэдэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 …тэ ойдо бэлэдхэжэ байһан үетэй ту… …ргэн дэлгэр Эхэ орон доторнай хаа …й болон политическэ угаа ехэ дэб… … байна. Промышленность, хүдөө ажа… …ьтурна байгуулалта дээрэ, наука ба …гэдэ Совет оронойнгоо туйлаһан …нуудаар омогорхоно.

…радайнгаа ажахын али бүхы һалба… …эиэ Союзаймнай бэелүүлһэн амжалта … бүхы дэлхэй омогорхожо байна ха… …э үгэнүүдые дуулаагүй хүн, эдэ үгэ… … шанарые ойлгохогүй хүн бүмбэр… … байхагүй. Советскэ Союз агууехэ …, арюун хэрэгүүдээрээ суурхаа.

…үүн дэлхэйе тойруулан «Хэмэл одо… …лээ һэм?.. Советскэ Союз!

…үүн замбуулин худар хүниие һуул… …та онгосо зорюулжа, бүхы дэлхэйе …? Советскэ Союз!

… анха түрүүн энэ харгы гаргажа, …ртагдашагүйгөөр, хүн түрэлтэнэй … мүнхэлүүлээ һэм?.. Совет арадай … Юрий Гагарин!

…най гурбан онгоео, аяар долоон … хэдэн сүүдхэ соо замбуулин соогуур …эн габьяата шэнэ хэрэг бүтээбэб?… …!

…ртнингаа ударидалгаар Совет оро… … урид «анха түрүүн» бэелүүлһэн …рэгүүдые тоолохо болоо һаа олон.

…бисхалай түүхэтэ һайндэрые тэмдэг… …ээн тухайда омогорхон хэлэгдэхэ …. Октябриин һайндэр бүхэндэ түү… …э хэрэгүүд бүтээгдэзэд лэ байна.

…ябриин хубисхалай илан мандаһанай …нинэй байгуулһан Совет гүрэн иимэл …нь элдэб үндэһэ яһанай совет ара… … Эсэгэ ороноо магтан дуулана, эрхэ …гал, баян дэлгэр ажабайдал заяаһан… …омогорхоно.

…убисхалай 52 жэлэйнь үлзы жабха… … дашарамдуулан, арад бүхэн үнгэрһэн замаа эрьен хаража үзэнэ, ямар байһанаа ямар болообибди гэжэ жэшэн сасуулна.

Урдань хаанта хархис засагай үедэ, буряад арадай ямар ехэ уйдхар гашуудалда баригданхай, арбан дабхар дарлалта доро, эрхэ сүлөөгүй, эрдэм бэшэггүй, зобохын ехээр зобожо, тулихын ехээр тулижа байһаниинь мэдээжэ. Харанхы мунхаг, барга бүдүүлиг, үгытэй ядуу байдал үгы болон болоо.

Коммунис партиин ленинскэ сэсэн мэргэн национальна политикын хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһанай ашаар, аха дүү бүхы совет арадуудай, түбхын түрүүндэ агууехэород арадай энэрхы сэдьхэлэй туһаламжаар, Буряадаймнай автономито Совет Социалис Республика алишье талаараа хүгжэнхэй, түрүү республикануудай нэгэн болонхой. Хүгжэнги промышленностьтай, оньһон техникээр тугалдэр хүдөө ажахы, соёл культура ехэтэй республика мүн гэжэ Буряад оромнай тоологдохо ёһоороо тоологдоно. Урдань манайда промышленность үгы шахуу байһан аад, харин тон богонихон болзор соо Советскэ Союз дотороо суутай томо томо хэдэн олон заводууд, фабриканууд, комбинадууд урган бии болоо ха юм. Ленинэй ордента ЛВРЗ, Ленинэй ордента мяха-консервын комбинат, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат, нарин сэмбын фабрика, шэлэй завод… Дууһыень тоолохын аргагүй. Республикын промышленностиин бүтээн гаргаһан олохон продукци хэдэ хэдэн хариин гүрэнүүдтэ алдаршанхай.

Хүдөө ажахыдашье, культурна байгуулалта дээрэшье туйлагдаһан амжалтануудые тоолобол, олон даа. Колхознигуудай байдал ямар ехэ болбосон түхэлтэй, баян дэлгэр болооб! Удхаараа социалис, түхэл маягаараа үндэһэн соёл культура ямар түргэн урагшаа дабшааб! Дүрбэн дээдэ һургуули, 20 гаран тусхай дунда һургуули. Ленинэй ордento оперо болон баледэй театр, ород ба буряад драмын театрнууд… Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхагданхай. Зоной дунда бүхы дээрээ дунда эрдэм бэелүүлэгдэнэ.

Эрхэ сүлөө зол жаргалаараа зоригжоһон Буряадаймнай ажалшад Октябриин һайндэрые ажалай амжалтаар угтажа байна. Ойн баярай социалис мүрысөөндэ илагшад тухай, үйлэдбэриингөө түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн коллективүүд болон түрүүшүүл тухай баяртай мэдээсэлнүүд редакцида үдэр бүхэндэ улам олоор орожо байна. Иимэ байха зэргэтэйшье. Саашадаа шэнэ амжалтануудай туйлагдахань лабтай.

Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин ударидалгаар—манай орон дотор коммунизм мандуулхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ илалтанууд тээшэ —урагшаа дабшая!

ХУБИСХАЛАЙ МАГТААЛ

Алексей БАДАЕВ

Табин хоёртой болоош, Эхэ орон!
Түрэһэн үдэрөөрш амаршалнаб омогтой!
Табан хушуута Улаан туг доро
Тэмсэнэ, иланаш хододоо зоригтой.

Эрхэ сүлөөтэ совет хүнүүдэй орон
Энхэ жаргалаар сэсэгтэл һалбараа.
Ленинэй үргэһэн Улаан туг доро
Ленинэй зааһан замаар бадараа.

Зааһан замынь шугамдал сэб сэхэ —
Замһаань хадуурхагүйл ажалша хүн!
Ажабайдалдамнай багшын үүргэ ехэ,
Ажал хэрэгтэмнай—тэрэнэй зүрхэн!

Ленин амиды. Ленин хэтэ мүнхэ!
Ленин бидэнтэй үргэлжэ суг хамта.
Дарлагша мүлжэгшые һүрдүүлэн зэдэлхэ
Дэлхэйе гайхуулһан Хадуур, Балта.

Ашата багшын зуун жэлэй ойдо
Асарһан бэлэгээ, Эхэ орон, дэлгэ!
Замбуулин онгосоор сэнхир огторгойдо
Задарюун дуугаа мүнөөдэр зэдэлгэ!
Дуулаг лэ хада уула, хүн, дэлхэй,
Дуулаг лэ огсомоор Октябриин дууе.
Арбан долоодохидо хан шэрээ эбдэнхэй
Ажалда, тэмсэлдэ дууладаг энэ дууе.
Дуулим Буряадай таряашад, малшад
Дуулгата Саянаар шэнхинэсэ дуулаг.
Нэрэ алдаргүй урдань зобожо ябагшад
Нэрээ нэрлүүлжэ, солоё дуудуулаа.
Газаашаа гараябди. Барандаа газаашаа!
Газарнай гоёходоо һайхан лэ угаа.
Зэргэлыш мантай, һайндэртөө, наашаа,
Зэдэлэг лэ энеэдэн, хүхюун зугаа.
Ажалша хүнэй сэдьхэл мэтэ арюун —

Ажаглыт дээрэмнай тэнгэрнин майхан.
Жагсаалай алхаса нэгэ жэгдэ дорюун,
Жабхаланта шарайнуудые хаража гайха.

Хүдэлхэ, амархадаа тэгшэород, буряадууд
Хүрьһэтэ газарай баян хэшэг дээжэ
Баряад дуулапа Октябриин уряа дуу,
Бардам аялгань дэгдэнэ наран тээшэ.

Шэнэ барилгын шэнхинээн соогуур,
Шэниисэтэ далайн долгилоон соогуур,
Шэрэм буладай бусалаан соогуур,
Шэдитэ хүнүүдэй энеэбхилээн соогуур.

Капиталай оронуудта, хилын саагуур
Хамсы шамаһан тулалдаан соогуур,
Богоолой гэнжын жэнгирээн соогуур,
Болзорто илалтын хүгжэм соогуур,
Шэнхинэ мүнөөдэр, Октябриин дуун!

Ажалай илалтын мэдээсэлнүүд

НАРИН СЭМБЫН ФАБРИКЫН коллектив Октябриин һайндэрые шэнэ амжалтаар угтаба. Тус предприяти 3-дахи кварталай дүнгөөр РСФСР-эй Хүнгэн промышленностиин министерствын предприятинуудай дундаһаа 2-дохи мүнгэн шандя хүртэбэ.

Арба һарын даабарниһаа гадуур нэгэ миллион 16 мянган түхэригэй продукци наймаалагдаһан, 16 тонно нооһон ээрэгдэһэн байна. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада ажалай бүтээсэ 2 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Фабрикын 350 түрүүшүүл өөрынгөө табан жэлэй даабарние уридшалан дүүргэжэ байна.

* * *

АВИАЗАВОД, ГОРКОМХОЗОИ АТХ, ҺЭРЮУН УНДАНАЙ ЗАВОД, ХИРПИИСЫН ЗАВОД Улаан-Үдын Железнодорожно районой предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараба. Партини райком, райсоведэй гүйсэдком эдэ предприятинуудай коллективүүдтэ дамжуулгын Улаан туг барюулба. Хирпиисын завод гээгдэлһээ гаража, Улаан тугта хүртөө. 3-дахи кварталай түсэбһөө гадуур нэгэ миллион хэһэг хирпиисэ үйлэдбэрилһэн, продукци худалдаха түсэбөө 107,6 процент дүүргэһэн байна.

Партиин райкомой бюрогой, райсоведэй гүйсэдкомой хамтын шиидхэбэреэр 25 түрүүшүүлэй нэрэ районой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

* * *

«ТЕПЛОПРИБОР» ЗАВОДОЙ коллектив 3-дахи кварталда һайн үрэ дүн туйлаа. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ 3-дахи һуурида гаранхай. Улаан-Үдэ городой предприятинуудай дундаһаа эрхимлэжэ, партиин Горкомой, Горсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

* * *

ТИМЛЮЙН ЦЕМЕНТНЭ ЗАВОДОЙ коллектив найман кварталай туршада СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын дамжуулгын Улаан тугые алдангүй барижа байһаар. Заводой коллектив абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 10 мянга 700 тонно цемент үйлэдбэрилэгдэжэ, республикын, Эхэ ороной Зүүн зүгэй районуудай шэнэ барилгануудта эльгээгдээ.

* * *

БУРЯАДАЙ БАРИЛГЫН УПРАВЛЕНИИН коллектив табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ байһаар. Управлени жэлэй 3 кварталай туршада һайнаар ажаллаһан, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн юм.

Совет ороной колхознигууд Сэсэн Устав баталха. Буряадаймнай һунгамалнууд Баяртайгаар дэмжэлсэхэ.

Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съездын делегадууд (түрүүшын рядта зүүн гарһаа) Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ Юмсунов Нимажап Будатарович, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Жалсанова Пылжит Бальчиновна, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой ховишон Цыретарова Сурун Жимбеевна, Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой тракторист Шитиш Иван Максимович.

Хоёрдохидонь (зүүн гарһаа) Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой үхэршэн Тогмитова Анна Дашиевна, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой түрүүлэгшэ Иванов Ефим Васильевич, Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой отделениие эрхилэгшэ Сороковиков Николай Иннокентьевич.

…ерховно Соведэй Президиумэй Указ

…ЬИЧ ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙН …ҮНДЭЛЭЛЭЙ МЕДАЛЬ ТУХАЙ

…ховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо: … Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэ… … бии болгохо:

… габьлагай түлөө. **Владимир Ильич Ленинэй түрэ… … ойн хүндэлэлдэ»;**

…эн габьяагай түлөө. **Владимир Ильич Ленинэй тү… … ойн хүндэлэлдэ».**

… Ильич Ленинэй **түрэһөөр 100 жэлэй** ойн хүндэлэ… … дүримые, медалиин түхэл хэлбэриие баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Н. ПОДГОРНЫЙ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

…емль.

… ноябриин 5.

МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

Агууехэ Октябриин социалис революциин 52 жэлэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан, СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэйнгээ солдат ба матросуудые, сержантнар болон старшинануудые, офицер, генерал болон адмиралнуудые халуунаар амаршалаад, саашадаа сэрэгэй ба политическэ һуралсалдаа ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Агууехэ Октябриин 52 жэлэй ойн һайндэрые тэмдэглэн, Эхэ оронойнгоо ниислэл хото Москвада, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, баатар хотонуудта артиллериин 30 буудалгаар салют үгэхые министр захираа.

…льич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай …габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)" медаль тухай

…ьич Ленинэй тү… …й ойн хүндэлэлдэ …жалай шэн габьяа… …лхы шэн габьяа… …лние 33 милли… … түб түхэреэн тү… …аар бүтээхэ.

…р талын сайбар … тээшээ хараһан …хэл дүрэнь то… …хэй. Доодо тала… …70» гэһэн тоонууд

Медалиин ара талын сайбар үнгэ дээрэ: «Ажалай шэн габьяагай түлөө» гү, али «Дайшалхы шэн габьягай түлөө» гэһэн үгэнүүд дээдэ талаарнь түхэреэлүүлэн бэшэгдэнхэй байха, тэрээн доогуур хадуур, балтын түхэл хэлбэри зурагданхай, «В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ» гэһэн үгэнүүд бэшээтэй; медалиин доодо таладань — табан хушуутай бишыхан одон һиилээтэй байха.

Медалиин захань тобойһон хүбөөтэй.

Медаль түхэреэхэн һэнжээр захаараа хобоотой, тэбхэр булантай колодкотой холбогдонхой. Колодкын доодо талань хоболнуудтай тэрэнэй дотор талань 24 миллиметр үргэн улаан муар торгон лентээр бүригдэнхэй. Лентэнь утаруугаа шара үнгэтэй дүрбэн һудалтай: тэг дундуурнь — хоёр, захаарнь нэгэ нэгэ һудал гаранхай. Колодкын ара таладань медаль бүхэлэн байлгаха булавка бии.

БАЯРАЙ СУГЛААН

Ленинэй ордента гүрэнэй оперо, баледэй театр соо Агууехэ Октябриин социалис революциин 52 жэлэй ойдо зорюулагдаһан городой ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан үсэгэлдэр болобо. Улаан-Үдэ городой промышленна предприятинуудай коллективүүдэй түлөөлэгшэд—инженернүүд, технигүүд, хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон городой эмхи зургаануудай, организацинуудай түлөөлэгшэд, дээдэ һургуулинуудай багшанар, эрдэмтэд, студентнэрэй түлөөлэгшэд эндэ сугларба.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 52 жэлэй ой тухай элидхэл КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь Н. Е. Медведев хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр Буряадай оперо, баледэй театрай артистнар, мүн профтехническэ һуралсалай училищинуудай һурагшанарай дуу, хатарай ансамбль сугларагшадта ехэ концерт харуулба.

Орон дотор ашаглагдадаг паровозуудай тормозой колодконуудые манай Союз дотор хоёрхон лэ завод шудхадаг юм. Тэдэнэй нэгэниинь Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй шэрэм шудхалгын цех болоно. Эндэ ажалладаг партиин гэшүүн, Коммунис ажалай ударник мастер Маркел Манчутович Мантыков участогайнгаа ажал хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ шадана. Өөрөө түмэр замай транспортын инженернүүдэй Новосибирскэ институтда заочноор һуралсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. М. Мантыков.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Пролетариат хүтэлбэрилхы үүргэеэ, гүрэнэй засаг гартаа барижа байхын тула таряашадтай байгуулһан холбоо барисаагаа дэмжэн батадхажа байха зэргэтэй. Энэнь пролетариадай диктатурын эгээл дээдэ гол ёһо гурим болоно.

В. Ульянов (Ленин)

БУЛТАНАЙ МАНЛАЙДА—КОММУНИСТНУУД

ОКТЯБРИИН революциин илан мандаһан түүхэтэ үе сагһаа хойшо 52 жэл һубарин үнгэршэбэ. Сагай ябасын түргэншье гээшэнь аргагүй. Тиимэ байха ёһотойшье ха юм даа. Урдаа табигдаһан зорилгоёо болзор сооно бэелүүлхын түлөө эрмэлзэн тэмсэжэ, габшагай ажалша улад зон сагые ахин хүдэлжэ байдаг шуу. Агуу багша В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй түүхэтэ ойе угтажа байһан үедэ ажалшадай эршэ хүсэн, эдэбхи зориг жол бүришье онсо шэнжэтэй, гүнзэгы удхатай байна.

Үнгэржэ ябаа энэ жэлнай үнихэнэй үзэгдөөгүй орёошье, хүшэршье он байгаа даа. Харалган хүйтэн хабар, хара буруу ган гасуур зун, үһөө бороото намар. Байгаалиһаа үшөөл мэдэлтэй байһан хойноо яахабши. Урдын сагта иимэ хатуу он жэлэй болоходо, хүн зон ямар ехэ гансалан зоболондо дайрагдаха байгааб. Теэд мүнөө тиимэ саг бэшэ ха юм.

Агуу Ленинэй нангин сурталаар нэбтэрһэн мүнөө сагай совет хүнэй эрмэлзэл, гүн сэдьхэл, үзэл бодол, хүмүүжэл болбосорол гээшэ ондоол байна. Эрхэ сүлөө олгоһон зол жаргал асарһан, энхэ һайхан байдал тогтооһон Ленин багшынгаа түрэн мүндэлһэн зуун жэлэйнь ойе угтажа байһан совет арад ямарханшье бэрхэшээлһээ һүрдэхэгүй байнал. Өөһэдынгөө байдалһаа иимэ жэшээ хэлэһүү. Хореодһоо наашаа мянган центнер үбһэ сабшажа абахаар ургасатай байһан Байсын үбэрэй сабшалангые Үдэ голой үер эдиршэлжэ эльбээ ха юм. Харанхалжа уна хаар һэн. Иимэ юрэ бусын байгаалиин аюулта ушаралай болоходо яалдагша аабибди гэһэн бодол хэн нэгэнэй толгойдо ороогүй гэхэдээ һайрхуу юумые хэлэнэгүйб.

Табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе амжалта түгэсөөр угтахын түлөө мүрысэн ажаллажа байһан совхозоймнай гэшүүд иимэ үедэ заахашье зуг таһаагүй. Харин бүри эршэмтэйгээр, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлөө, хүдэлһөөршье. Энэ ехэ тэмсэлэй манлайда ажахымнай коммунистнууд алхалаа, бусад нүхэдөө ударидан хүтэлбэрилөө, үльгэр жэшээ харуулаа.

Гурбадахи отделениин Анаа-Үртөөгэй һү һаалиин фермын мал адуулдаг бэлшээри али зэргээр гандааб. Гадна гэмэ газартайшье юм. Үнсэдые адуулдаг малшан, коммунист Цырен Дамбаевай хүтэлбэрилдэг зургаан гэшүүдһээ бүридэдэг партийна бүлэг толгойтой фермын малшад нэрэ хүндэеэ дээрэ үргэһөөр ябаа. Һара бүхэнэйнгөө түсэбтэ даабарине заатал һаа үлүү дүүргэдэг, эрхим шанартай һү һаадаг байпаараа ганса совхоз соогоо бэшэ мүн аймаг соогоо суурхаһан зангаараа.

Залуу коммунист Базар Гармаев Буламай отделениин комсомол-залуушуулай үбһэшэдэй звеное хүтэлбэрилөө. Эдэнэр аяар холын сабшалан дээрэ хүдэлһэн юм. Даалгагдаһан участогаа хамагһаа урид сабшажа дүүргээд, һайн шанартай, урданайхиһаа наашаа ехэ үбһэ хуряажа абаа. Удаань зелёнко хуряалга дээрэ мүн лэ эмхитэйгээр ажаллаа.

Хонишод тухайгаа, илангаяа коммунист хонишод тухайгаа тогтонгүй гаралтай аал? Республикын суута хонишон, Ленинэй ордента Ойдоп Тагаров, Лхама Цыренжапова гэгшэд зуун эхэ хонин бүриһөө 101 хурьга энэ жэлдэ түлжүүлээ, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалжа абаа. Шэнэ эмэ түлгэнүүдые даажа абаһан Самбуу Сойжоновой түрүүшынхеэ хурьгалһан зуун толгой бүхэнһөө 87 хурьга түлжүүлһэн ушарые амжалта гэжэ тоолоогүй һаа, буруу сэгнэлтэ болохо. Түрүүшынхеэ эхэ хонидые тушаажа абаһан залуу коммунист басаган Ц-Д. Жигжитова 92-то хүргөө.

Коммунистнуудай түрүү үүргээ харюусалгатайгаар дүүргэжэ, бусадтаа жэшээ харуулан хүдэлһэнэйл аша туһаар энэ харюусалгата жэлдэ совхозоймнай бүхы хонишод дунда зэргээр зуун эхэ хонин бүхэнһөө 81 хурьга түлжүүлээ бшуу. Энэнь аймаг соохи эгээл һайн дүн. Харин тиихэдэ гурбадахи отделенинхид 91 хурьга абаа бшуу.

Һаалишад Дышигмаа Сахилева, Лхамажап Дондокова, Валентина Карнакова, үхэршэд Очир Дугаров, Цырен Дамбаев, механизаторнууд Семен Вильдавский, Сергей Васюков, Даши-Жамса Ринчиндоржиев, Гарма Аюшеев, шофернууд Демьян Ланцев, Александр Романов, барилгашад Визья Цыренжапов гэхэшэлэн түрүүтэй коммунистнууднай хүдэлһэн газартаа һанаһанда хүрэмөөр ажаллана, нүхэдэйнгөө урда алхална, нэрэ хүндэеэ дээрэ үргэнэ. Агуу Ленинэй байгуулһан ашата партиин гэшүүн нэрэ зэргэтэй һэн туладаа тэрээндээл хүрэхэ, түүхэтэ ойень һайн һайхан хэрэг үйлөөр угтахые оролдоно ха юм даа.

Аха нүхэдэйнгөө һургаал заабаряар хүмүүжэн, хэһэн хэрэгыень үргэлжэлхэ халаан хадаа комсомолшууд болоно. Манайшье ажахын комсомол үетэн урагшатай һайнаар, ажалдаа шуналтайгаар хүдэлнэ, олониитын ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадана. Имагтал тэдэнэй үүсхэлээр урдань гээгдэжэ ябадаг Буламай һү һаалиин фермые харюусалгадаа абажа, тэрэнээ комсомол залуушуулай коллектив болгожо шадаа. Тэндэ ажалладаг наймаи һаалишадай табаниинь Ленинскэ комсомолой гэшүүд. Мүнөө тус ферма түрүү коллективүүдэй зэргэдэ жагсанхай.

Ойлгуулламжын, соёл болбосоролой хүдэлмэри ябуулга, тосхон һууринуудаа болбосон түхэлтэй болгохо хадаа имагтал коммунистнуудай хабаадалгатайгаар бүтэдэг хэрэг.

Эдээхэн нэгэ хэды тоо баримтанууд хадаа совхозой гэшүүдэй габшагайгаар, зориг түгэсөөр хүдэлһэн, ямаршье бэрхэшээлһээ тунхарнигүй ажаллаха хаба шадалтай байһые харуулна.

Р. ШАНГИНОВ,
Хорнин аймагай Анаагай совхозой парткомой секретарь.

АЖАМ Совет орон дээгүүрнай Агуухэ Октябриин табин хоёрдохи үүри һарын алхам хүнхинэжэ байна. Алас-Дурна хизаарһаа, «холошье һаа, манайхинай» Владивосток дээрэһээ, наранай түрүүшын туяа игаажа эхилээд, огсом хурса ошон түйдэлөөрөө улам улам шангаар бадаран, урэнэ, умари одон шэглэлээ барин тэгүүлнэ. Нигэжэ энэ мүнөө Буряад үргэн нютагтам, Байгал гүнзэгы далайдам хүрэжэ ерэбэ, Саяан сахюур уула дээгүүр мүнгэтэһөөр, Алтай хангайн гранит сардан алтарба...

Мүнөө жэлэй Октябриин һайндэр агуухэ Ленинэй алдарта ехэ ойн баярай богоһо дээрэ айлшалан ерээ. Ажалшан зоной зохёон найруулжа байһан Ленин багшаяа магтаһан юрөөлнүүдэй хуудаһан бүрине ирахадаа, хүн бүхэн зүрхөө доһолгодог, бэшэрэн һүгэдэдэг, досоогоо долоон нара бадаргаадаг. Тиин ашата Ленин багшынгаа зэндэмэни һайхан зуун наһанай ойн баярта улад зомнай зүрхэ сэдьхэлэйнгээ, оюун бэлигэйнгээ эгээл һайхан дээжые, ажал хүдэлмэриингөө эгээл ехэ амжалта илалтануудые, эрэлхэг хатуу зоригойнгоо эгээл дээдэ шэн баатаршалгые юһэн эрдэнеэр сардан һиилэжэ, түрэл Коммунис партидаа, түүхэлһэн Эхэ орондоо үргэнэ. Гэхэтэй хамта юртэмсэ дэлхэй дээрэ марксизм-ленинизмын бадаргаһан анха түрүүшын алтан гуламта Совет Социалис Республикануудай Союз, энэ «татаашье һаа таһархагүй, маташье һаа нугархагүй» ган булад Холбооной арад түмэн өөрынгөө интернациональна үүргые, олон улас хоорондын ажалшадай найрамдал нэгэдэлые наринаар сахижа ябана.

Агуухэ багшын 100 наһанай ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үргэн далайсатай болоһые сэдьхэлдээ ханангяар тэмдэглэжэ, парти ба правительство энэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаха гурим тухай, илагшадые урмашуулха хэмжээнүүд тухай асуудал хэлсэһэн байгаа. Тиигэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Со-

Цэдэн Г.

АГУУ РЕВОЛЮЦИИН АЛ...

ПУБЛИЦИСТИКЭ

ведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй Ленинэй ойн баярай Хүндэлэлэй грамота, «Габьяата ажалай түлөө. Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ» гэһэн ойн баярай медаль бии болгобо.

Энэ хэмжээ ябуулга бүгэдэ арадай мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ улам ехэ удха шанартай байжа, Ленинэй ойн габшагай вахта дээрэ совет зоной ажалай эдэбхиие, тэдэнэй зохёохы ухаан бодолые бүри дээшэнь үргэжэ, бүри хурдан болгожо байна.

Агуу Октябриин алхамууд ажалша Улаан-Үдымнай шэнээр хязаалагдаһан үргэн уужам Ехэ Талмай дээгүүр түбэржэ тоборжо байна. Ниислэл хотымнай Үндэр түрэлгэ хүдэлмэришэн анги арба һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэнээ Эхэ орондоо айладхана. Орон түрымнай соёмбо болоһон Балта Хадуур хоёрой бата һайхан холбооной бүри бүхөөр шэрээгдэжэ байһыень һаяхан үнгэрһэн Буряадай колхознигуудай республиканска хуралдаан эли бодо харуулба. Энэ хуралдаан хадаа мүн Буряадайшье хүрьһэн дээрэ Ленинэй кооперативна түсэбэй урэжэл түгэлдэрөөр һалбаран мандаһые гэршэлээ.

КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоевой элидхэл соо элирхэйлэгдэһэн нэгэн тон ушаралтай баримтые дабтаха хүсэл түрэнэ. Колхознигуудай II бүхэсоюзна съездын һүүлээр, 1935 ондо, Буряадай колхознигуудай съезд болоһон байгаа. Тэрээн дээрэ Хориин аймагай Дунда-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Содном Холхоров үгэ хэлэхэдээ, иимэ ушар дурдаһан юм:

«Манай колхозой ургалта хүгжэлтые хэлэхэ гэхэдээ үгэмниш хүрэхэгүй байна. Колхоздомнай мүнөө 149 үрхэтэн айл хамтаранхай. Нёдондо (1934 ондо—Ц. Г.) 500 гаран гектар таряа хаяа һэмди, элбэг баян ургаса хуряажа абаабди... Колхозойнгоо барилга байдал түхеэрэлгэдэ ехэ анхарал табинабди. Малай нэгэ байра, тугалай дулаан байра, хоёр-гурбан һээы гэр колхознигуудтаа

Ажалай илалтын мэдээсэлнүүд

Республикын колхоз, совхозуудай һаалишадэй дунда дэлгэрдэг социалис мүрысөө жэлһээ жэлдэ ударидан ябадаг Сэлэнгын совхозой түрүү һаалишан Надежда Тадвашкина Октябриин 52 жэлэй ойе ажалай эрхим дүнгүүдээр угтаба. Байгша оной 10 һарын турша соо энэ һаалишан үнсэн бүриһөө 4919 килограмм һү һаагаа. Иимэ ехэ һү һааһан һаалишан республика доторнай мүнөө дээрээ үгы. Тиимэһээ нүхэр Тадвашкинагай мүнөөшье жэл түрүү һуури эзэлхэнь дамжаггүй.

* * *

Ленинэй ордента Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй хэдэн мянган хүдэлмэришэд Агуухэ Октябриин 52 жэлэй ойн һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа ороо һэн. Тиин олон хүдэлмэришэд байгша оной арба һарынгаа даабари үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай продукци ехээр бүтээжэ шадаа.

Харин локомотив хабсаралгын цех соо ажалладаг П. Павловай бригадынхид түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабари дүүргэһэн тухайгаа ноябриин дүрбэндэ мэдүүлээ. «ВЛ-60» түхэлэй электровозуудые заһабарилдаг энэ бригадынхид 1971 оной түсэбөөр ажаллажа эхилээ.

* * *

Мяха элбэгжүүлхын тула намар, үбэлэй үедэ мал һайнаар шахан таргалуулха гэһэн үүсхэл гаргаһан Захаамиинай аймагай Баян-Голой совхозой малшад абаһан уялгаяа урагшатайгаар дүүргэнэ. Мяха гүрэндэ тушааха түсэбөө эндэхид октябрь соо бэелүүлээ. Январиин арбаадаар бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаха хараатайгаар шахагдажа байһан 400 хашараг, бүруу октябрь соо 95 центнерээр шэгнүүрээ нэмээбэ. Эдэ малай 200-синь шахажа байһан Дымбрыл Санишеевай звеногойхид үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхын 820 граммаар нэмээгээ. Энэ звенодо хүдэлмэрилдэг комсомолшууд Наташа Дулмаева, Тамара Дугарова, Галина Ломбоева, Буда Доржиев гэгшэд ажаллана.

АМЖАЛТЫМНАЙ ЭХИН

ОКТЯБРИИН социалис революциин 52 жэлэй ойе колхознигууднай угаа ехэ урма баяртайгаар угтажа байна. Колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проект зүбшэн хэлсэхэдээ, тэрэнэй айхабтар аша туһатай, колхозуудай мүнөө үеын байдалда зохихо хуули гэжэ хүн бүхэн ойлгоо. Мүн энээние колхозно таряашад тухай манай Коммунис партиин, Советскэ правительствын эзлжээтэ ехэ анхарал хайра гэжэ мэдэрнэ.

Ленин багшын зааһан замаар, Коммунис партиингаа хүтэлбэреэр ябажа, урдын харанхы мунхаг байһан таряашан зон гэгээн гэрэлтэ, хүгжэлтын замда гаранхай. Хүдөөдэ болоһон ехэ хубилалтые колхоз бүхэнэй, тэрэ тоодо манайшье колхозой байдал дээрэһээ элеэр хаража болохо.

Мүнөө үедэ колхознай республикын дунда зэргын ажахын нэгэниинь болоно. Артельнай 7500 гаран гектар оооһо таряа тарижа, гектарай 17—18 центнер ургаса абадаг. Газар таряалангай хүдэлмэри бүхыдөө оньһожоруулагданхай. Колхозой таряалан дээрэ 65 трактор, 27 комбайн, 30 автомашина хүдэлгэгдэнэ. Электрын эльшэ хүсэн колхозой үйлэдбэриин бүхы һалбарида хэрэглэгдэнэ.

Артелиин ажахы эрдэм наукын хүсөөр эрхилэгдэдэг болоһо байна. Газар таряалан болон мал ажалда мүнөө сагай эрдэмэй түйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар колхозой дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд—агрономууд, зоотехнигүүд, ветеринарна врачнууд, инженернүүд оролдоно. Энээнэй ашаар адууһа малай тоо толгой, ашаг шэмэнь урдынхиһаа хэдэн дахин дээшэлээ. Ургаса ехэтэй шэнэ ургамалнууд таряалан дээрэмнай һуурижана.

Хамтын ажахын хүгжэхэ тудам колхознигуудай һуудал байдал һайжарна, хото городой ажалшадайхидһаа дутуугүй һайн боложо байнхай. Мүнөө Хонхоло тосхон танигдахаяа болиторoo хубилаа. Үргэн ехэ сонхотой шэнэ-шэнэ байшан гэрнүүд сайбалзан бодоо, дунда һургуулиин шэнэ ордон мүндэлөө. Соёлой байшан, библиотекэ, магазинууд жэрылдэнэ. Машинно-тракторна мастерской, автомашинануудай гараж, оооһоной склад шулуу-цементээр бүтээгдэнхэй. Колхозой хоёрдохи айл бүхэн мотоциклтай, телевизортэй болонхой.

Тиин манай эгээн ехэ амжалтамнай юун бэ гэхэдэ, хүдөөдэ урагшаа һанаатай, хамтын хэрэгэй түлөө тэмсэдэг эрдэм номтой, шэнэ хүнүүд урган гараа. Мүнөө дунда һургуулиин, 7—8 классай эрдэмтэй механизаторнуудтай, һаалишад, хонишодтой захаһаа уулзахаг. Механизаторнууд Т. Митрофанов, А. Антонов, һаалишан Н. Слепнева болон бусад олон колхознигууд ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ, эрдэм мэргэжэлтэй хүнүүд.

Һаяхан Улаан-Үдэ хотодо болоһон республикын колхознигуудай конференци дээрэ намайе Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съездын делегадаар һунгаһан байна. Иимэ ехэ этигэл хайрада

БАЯН ДАА, ТҮРЭЛ БУРЯАД ОРОМНАЙ!

Е. ЗАХАРОВ...

ХОЛЫН БАСАГАН

«ЯБАҺАН ХҮН ЯҺА ЗУУХА» гэдэгтэл харгы замда ябахадаа үзөөгүй газар нютагаа үзэхэ, танигдаагүй шэнэ һонин зоноор уулзаха, танилсаха, хөөрэлдэхэ, өөрөөшье олон юумэ ойлгохо, мэдэхэ бологдожо байна даа.

Тээсгэн һаяшаг гүрэнэй Ленинэй ордента оперо ба баледэй театрай ехэ ордон соо республикын колхознигуудай конференци болоод, тэндэ хүн зон дүүрэн, хүүежэ байгаа һэн. Тэдэнэй дунда үбсүүн дээгүүрээ олон орден, медальнуудые яларуулһан, буурал сагаан толгойтой үбгэд бии, мүн ходо хээрэ талада ябажа нара, һалхинда хүрилһэн хүдэр шарайтай хүнүүдшье харагдана. Зариманайнь энгэр дээгүүр балта, хадууртай Алтан Одон медальнууд, Ленинэй орденуудшье толорно.

Буряад оронеймнай колхозуудта суутай солотой, ажалша түрүү хүнүүд олон байна даа! Эгээл энээн тухай бодожо байтарни урданай танил, Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Владимир Аймпилович Будаев ерээд, гарыем барижа мэндэшэлхэ зуураа, хажуудахи эхэнэр тээшээ хараад:

— Энэ манай колхозой түрүүшүүлэй нэгэн Зоя Закировна Хайдарова гээшэ, танилсагты, —гэбэ.

Хараха янзада дүшэ гарамгайл наһанай, жааха гонзод гэһэн харабтар дабхаряатай нюдэтэй, үндэршэг сэхэ хамартай, нилээд сэбэр лэ гэхээр шарайтай, дундуур бэетэй, нэхэмэл зузаан кофтынгоо энгэртэ Ленинэй орден яларуулһан эхэнэр бага хэмшээрхэһэн янзатай энеэбхилэн, гараа үгөө.

Нэрэ обогоорнь, шэг шарайгаарнь, энэмнай тэрэ холын Татар оронһоо ерэһэн хүн ха гэжэ тухайлаад, ингэжэ асуубаб:

— Өөрынгөө орон нютагһаа нишэ ерэһээр үни болоо гүт?

— Удаанай даа. 1941 ондо нүүжэ ерээ һэмди. Буряад орон, Баргажан, Бархан нютагууд түрэһэн гараһан дайдаһаамнишье дутуугүй түрэл болошоо агша,—гэжэ тэрэ тордиһогүй сэбэр буряад хэлээр хэлээд, энеэнэ.

ТЭРЭ ҮДЭР Зоя Закировнатай нилээд удаан һуужа хөөрэлдөө һэмди. Өөрынгөө эдир залуу наһанһаа эхилээд, мүнөө үдэр хүрэтэрхи ажабайдал тухайгаа яаралгүйгөөр хөөрэнэ. Заримандаа дуугай болоод, бодолгото болон һууна.

Хүнэй ажабайдалда ямаршье хүшэр хүндэ, бэрхэтэй ушарнууд тохёолдожо болохо байна. Тэрэнэй гурбатайдань эсэгэнь наһа дүүрэө. Арба наһа һаял хүрөөд ябахадань эжынь хүндөөр үбшэлжэ, баһал наһа бараа. Ехээр үбшэлөөд, муудаад байхадаа Зоя басагаяа хажуудаа асаржа, һуларһан гараараа толгойхониинень эльбэжэ, нюдөөрөө уһа гүйлгэн:

— Бишни шамайгаа хүн болгожо, хүл дээрэш гаргажа үшөөл шадаагүйдөө мордохомни. Мүнөө урданай мунхаг харанхы, зоболонто саг бэшэ ха юм даа. Үншэн хэнзэ, үлбэр тулюур зониие Совет засагнай хэзээдэшье орхихогүй, үргэхэ, хараха. Өөрөөл хүн зондо һайн, олоной хэрэгэй түлөө оролдожо ябаарай, басагамни,— гэжэ хэлээ һэн.

Эхэ, эсэгэһээ гээгдээд, Зоя басаган хадамда гараһан Галина эгэшындээ хүн болоо, 6 класс дүүргээ. Тиигээд 16 наһа хүсэхэдөө өөрынгөө һайн дураар механизаторай курсада һураа һэн. Тэндэ Михаил Хайдаров гэжэ залуу механик хүбүүнтэй танилсаад, уданшьегүй айл болоо. Нэгэтэ нүхэрынь хүдэлмэриһөө ерээд, ингэжэ хэлэбэ:

— Тэрэ холын Буряад орондо зөөжэ ошоһон минии нүхэд бэшэг эльгээгээ. Ехэл һайн түбхинөөбди гэнэ. Нютагайнь зон хүндэшэ, сэбэр сэдьхэлтэй, эндэһээ ошоһон хүнүүдтэ ехэ дулаанаар хандадаг гэнэ. Бидэшье тиишэ зөөжэ ошоёл, хоюулаа механизатораар хүдэлхэбди— гэбэ.

— Тиигэжэ, юугээшье мэдээгүйдөө Буряадай АССР-эй Баргажанай аймагай Бархан нютагта хүрэжэ ерээд байгаалди даа. Нэлэнхы тала газарта хүн болоһон намда Баргажанай нэмжээ ногоон ой тайга, шобхо оройтой орьёл үндэр хада уулануул жэгтэй гоёор харагдаа бэлэй,—гэжэ Зоя Закировна энеэбхилэн хөөрэнэ.

ШЭНЭ НЮТАГТАА һайса түбхинэжэ, нүхэртэеэ хоюулан тракторна бригадада хүдэлжэ байтарнь, «дайн» гэһэн хажар муухай, зүрхэ сэдьхэл хаха зурама үгэ дуулдажа, Михаил нүхэрынь нютагай эрэшүүлээр хамта хээрэ газар хахалжа байһанаа, гэртээшье орожо хубсаһаа хүсэд һэлгэхэ тухагүй фронтдо мордоо бэлэй.

Хажуугаарнь нүхэртнай, аха дүүтнай хархис фашистнартай эрэлхэгээр тулалдажа байтараа үхэлөөр унаба гэһэн богонихон мэдээсэлнүүд ерэжэ, олохон айлнуудта уйдхар гашуудал асардаг, хүшэр байдалые бүришье хүндэ болгодог һэн. Хэзээл намда тиимэ бэшэг ерэгшэ ааб гэжэ һанахадаа, Зоягын досоо зарибад гэхэ. Хүлеэхэдэнь бэшэгшье ерэхэгүй. Михаилһаань һурагшье дуулданагүй. Амиды мэндэ ябаа һаа, бусажа ерэхэ юм бэзэ гээд лэ хүлеэнэ. Өөрынгөө уйдхар гашуудалые мартаха гэһэндээл үдэр һүнигүй хүдэлдэг, бүхы сагаа тракторайнгаа хажууда үнгэргэдэг бэлэй. 1943 ондо тэрэ колесно трактораар гурбан жэлэй түсэб дүүргээ һэн. Мүн тэрэл ондо Коммунис партиин зэргэдэ абтаа.

Уданшьегүй дайн илалта түгэсөөр дүүрээ. Эрэшүүл үбсүүндээ орден, медальнуудые яларуулан гэртээ бусажал байбад. Теэд өөрынь нүхэр үгы.

Нэгэтэ Гааргын МТС-эй директор Зоя Хайдаровае дуудажа асараад, хэлэбэ:

— Бидэ шамайе Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздохи тракторай бригадын бригадираар томилхо гэлсээбди. Ши энэ бригадые хүтэлжэ шадаха байхаш.

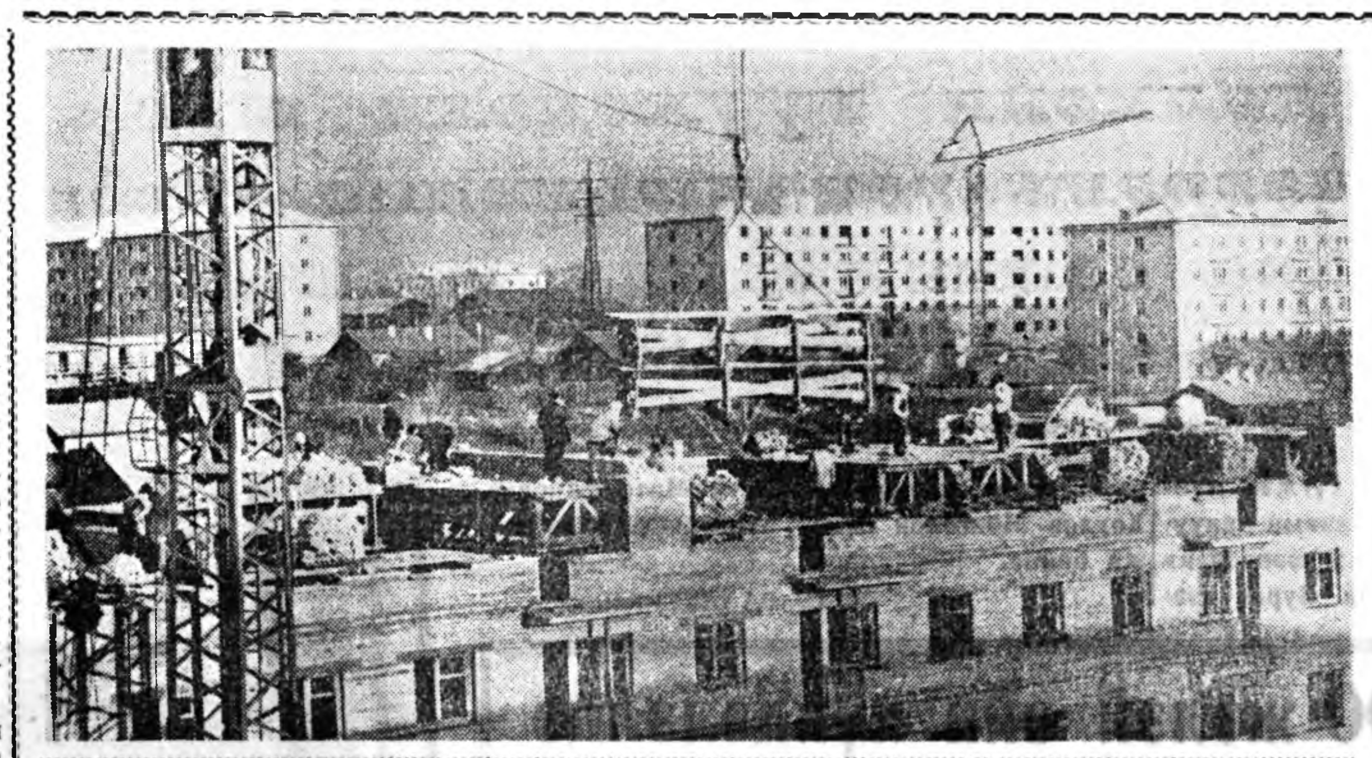
Тиигэжэ 1949 ондо бригадир болоо һэн. Долоон трактортай, хэдэн комбайнтай, 1200 гаран гектар таряа ургуулдаг, урдань гээгдэнги байһан бригадые даажа абахань гайтайхан һэн. Газараа хахалха, элдүүрилхэ, үрэһэ хүрэнгэеэ бэлдэхэ, техникэеэ заһабарилха гэхэ мэтэ бүхы хүдэлмэри бригадирайл толгой дээрэ байгаа. Тэрэ үедэ машина техникэшье тулюуршаг һааб даа.

Бригадынгаа бүхы хүдэлмэриие тэрэ өөрөөл хуу наринаар хинан хаража, шалгажа, ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг хүнүүдтэй шангаар хөөрэлдэхэ болоо һаань — шангаар, заримандань зохидоор үгөөрөө ойлгуулаад, урмашуулхыень али болохоор урмашуулаад, өөртөөшье, хүндэшье амар заяа үзүүлэнгүй, хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлдэг һэн. Бригадирайнгаа ингэжэ ажаллахые хара-

...ше үгэ хүрэхэгүй ...лэй. Гэбэшье, Дол... хөөрэлдэжэ, тэрэ ...нэрэй хараһан үзэ... сэдьхэһэн бүгэдые ...жо, нюдөөрөө үзэхэ ...өрөө, тэрэ ехэ уул... ...рээндэ хабаадалса... ...лишан Осорой Дол... ...бэшээ һэм.
...мүнөөшье ажалла... ...төө түрүүшын ехэ ...дараһан героинитай ...до тэрээгүүр ябаад ...тэй үнөөхил янзаа... ...жэлнүүдэй ошолгон... ...улаагүй шэнги һэн: ...нүүд баран тиимэ ...үрэһэн Худан, Чи... ...н газар уһаниинь ...зубилаа, хэмжээлэ... ... Мүнөө тэндэ тү... нэгэ отделени ор... ...йшангай уужам һа... ...н мянгаад боти ном... ...лекэ, дунда һургуу... ...шань тоолоһонойшье ...мүнөө хэнии гай... ...рин Худан Чисаа... ...нэгэл гайхаха ...мүнөөдэр хүсэндөө ...ь телевизорэй сэн... ...мүнөөдэр худанаархин ..., бүхы Совет орон... ...рбае, Улаан Тал... ...жабхаланта сэрэгэй ...нэ ниислэлэй ажал... ...рай жагсаал хара... ...далтэн һуунал. Ми... ...н жэлэй саана бэ... ...героини Долгор хүг... ...нүүдтаяа, гэр бүлэ... ...тушанартаяа хамта ...едүүдэй шэнэлэгдэ...мэл талмайе һонирхожо, минии шүлэг уншажа байхые харажаш һууха даа магад...

Мүнөө манайда «магад» гэхэ үгэ мухардажа, «лаб» гэһэн бата мэдүүлэлээр бүтүүлэгдөө! Иигэжэ мүнөө совет зоной һанаһан хүсэһэн юумэнүүд лаб гараад, лаб хүтэлбэреэр лаб хүсэлдэжэ байна. Хамаг совет юумэнэй хуу лаб бүтээгдэжэ байһан энэ жабхаланта үедэ, замбуулинаар хоёр-гурбаараа, зургаадолоогоороо ниидэн гараха баатаршалга, табан жэлэйнгээ түсэбые гурба-дүрбэн жэл соо дүүргэжэрхихэ ажал, колхозно байдалай, юрэ «байгаалиһаа хайра гуйхагүй» ябадал, эрдэм ухаанай, ирагуу найруулгын томо томо захатануудай бүтэхэ ушар—барандаа лабаар бэелжэ, баранай нюдэндэ эли бодо үзэгдэнэ. Энэл даа, манай социалис ажабайдалай илалтын үлзы дээжэнүүд!

Эдэ үлзы дээжэнүүдээрээ улаан тугуудаа, уряа транспарантнуудаа сүрөшэн тахижа, эдэ үлзы дээжэнүүдээ магтан юрөөжэ, манай баатар мэргэн совет арадууд Агуу Октябриин баясхаланта найрай табин хоёрдохи табсан дээрэ соогтой солбон гараба. Энэ үндэрэй дуулга дээрэһээ сэрээдүйнгөө гэрэлтэ һайхан «диваажание» шэртэн хаража, дэлхэйн хархис империалистнуудай үүдхэдэг дайн дажарай балын утаан соогуур һэтэ гаталжа, Коммунизм тээшэ эрид зорин дабшаба. Энэ һүреэтэ дабшалтын, энэ жабхаланта жагсаалай манлай дээрэ Ажалай Улаан Туг, Ленинэй арюун һургаал, Партиин мэргэн уряа арбан зүг, найман зүбхиста далбан бадаран байхань һайхан!

Республикын ниислэл жэлһээ жэлдэ болбосон түхэлтэй боложо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шэнэ барилгын нэгэ талмай.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Колхозно байгуулалта—совет социалис обществын шухала хубинь болоно. Энэ хадаа В. И. Ленинэй хараалһан, түүхын хүгжэлтөөр шалгагдаһан, таряашадай хүсэл эрмэлзэлдэ тааруу, коммунизмда орохо зам мүн.

(Колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проектһээ).

...ЯБРИИН НЭРЭЭР АЛДАРШАҺАН...

...ри түүхэтэ Октябриин үдэрнүүдэй холодожо ..., тэрэнэй ашаа үрэнь улам лэ хурсаар, тодоор ...жо байна гэжэ хэлэхэ хүсэлтэйб. Илангаяа ... мунхаг сагта үдэһэн, эдир наһаяа үнгэргэһэн ...нүхэдэй, һанаа сэдьхэлдэ эдэ бүгэдэ һүни үдэр ... гээшэ.

...а колхоз тогтохоһоо урда ямар байгаа һэм ...һэдынгоо нюдөөр хараһан, ами бэеэрээ элдэб ...йгаабди. Манай Үлэгшэн талын ажалша ...рэ үеын һуудал байдал тухай хэлэхэньшье бэр... ...л үбдэхөөхэһөө ондоо юу байхаб. Тортог бо... ...ы орбогорхон гэрнүүд Уляатайн Зүүн ба Ба... ...лүүрэй жалта жаамын эрьеэр эндэ тэндэ ха... ... Жэлэй дүрбэн сагта нюргаяа тэниилтэхэ сү... ...лажа байгаашье һаа, үгытэй ядуу байдалһаа ...й һэн. Үбшэн зоболон айл бүхэнһөө һалаха... ...дынь тогтохогүй. Үхэр мал үдхэжэшье байгаа ...р химһаг байха. Иимэл байтаал даа. Тэрэ үе

...мар болоо гээшэб? Үлэгшэндэмнай шэнэ үе са... ...бодошонхой. Колхозой айл бүхэн шифер ху... ...гэртэйнүүд. Колхозник бүхэнэй үхибүүдэй ...һургуулиин байшангууд тосхониие шэмэглэнэ. ...шадай үхибүүдэй байха 50 һууритай интернат ...һургуули манай Захааминай аймагта эрдэм ...лэ хэрэгтэ ехэ үүргэтэй. Манай колхоздо үзэг ...й хүн байхагүй, жиир хонишон, малшан 7—8 классай, дунда һургуулиин эрдэмтэй. Колхоздомнай бишыхан үхибүүдэй байха саад шэнээр түхеэрэгдэнхэй.

Колхознигуудай ажал хүдэлмэри жэлһээ жэлдэ хүнгэржэ байна. Бүхы юумэн трактор, машинын, зайн галай хүсөөр хэгдэдэг боложо байна. Колхознай өөһэдын 30 трактортай, 10 комбайн, арба гаран автомашина болон бусад техникэтэй. Эдэ машинануудые заһабарилжа байха ехэ мастерской барижа дүүргэгдэхэ ойртоо. Автомашинануудай байха ехэ гараж бии.

Һүүлэй жэлнүүдтэ малай типовой байранууд олоор бодохой. 200 үнеэдэй байха, хүсэд оньһожоруулагдамал шулуун байра шэнээр баригдажа, һаяар ашаглалгада орохонь. Эндэ һаалишад, малшадай хүдэлмэриингөө һүүлээр бэеэ угаагаад гараха душ тодхогдохо юм.

Үрэһэнэй таряа хадагалха склад, таряанай тоог гэхэ мэтэ хуу шэнээр түхеэрэгдөө. 120 үхэр шахан таргалуулха байра бүтээгдээ.

Колхознигуудай һуудал байдал хараха болоо һаа, бүришье ехэ илгаатай. Айл бүхэнэй гэртэ радио, электрын гэрэл, шэнэ мебель, мотоцикл гэхэ мэтэ дүүрэн байха. Тосхондомнай үргэн экрантай кино гарадаг болонхой. Эд бараанай, эдеэ хоолой, номой магазинууд бии.

Саашадаа колхозоймнай центр улам һайжарха, үргэдэхэ хараатай. Ерэхэ жэлдэ дунда һургуулиин хоёр дабхар ордон мүндэлхэ. Хүгжэмэй һургуули нээгдэхэ. Юрэдөө эдэ бүгэдые тоолохо болоо һаа, захадань гараха бэрхэтэй. Иимэл һайн һайхан байдалтай болоод байна гээшэбди.

Би мүнөө Дабаажап хүгшэнтэеэ хоюулан үхэршэнөөр ажаллана. Үнгэрһэн зундаа гүрэндэ тушаагдаха 100 хашараг холын һарьдагай бэлшээридэ абаашажа адуулхадаа, тус бүхэнииень сүүдхэдэ дунда зэргээр 1008 граммаар нэмээжэ, бултыень тооной тарган һайн сэгнэлтэтэйгээр тушаагаабди. Мүнөө ерэхэ жэлдэ гүрэндэ тушаагдаха бяруунуудые даажа абанхайбди.

Хүбүүн, басагамни эрдэмтэйнүүд. Басагамни 5 үхибүүтэй, золтой жаргалтай ажаһууна. Хүбүүмни Совет Армида алба хэнэ. Бидэ өөһэдөө шэнэ гэртэйбди. Зөөри зөөшэ мууларгүй бии. Юрэдөө мүнөө сагта ажал хээд лэ ябаһан хүн баян дэлгэр, баяртай золтой ажаһууна гээшэ.

Теэд эдэ бүгэдэмнай бэлэхэнээр туйлагдаагүй. Аха нүхэдэй, аба эжынэрэй хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаһанай ашаар, Коммунис партиин, Совет засаг түрын үдэр бүриин туһаламжаар иимэ жаргал эдлэжэ байнабди гэжэ залуушуул ойлгохо ёһотой.

Мүнөө артелиимнай гэшүүд колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проект зүбшэн хэлсэжэ, зүрхэ сэдьхэлээ ханаһан байна. Хамтын ажалай шэнэ шэнэ хуули угаа зохид һайнаар, саг соогоо гараба гэжэ баяртайбди.

Энэ Уставай проектые бүрин дэмжэхэдээ колхознигууднай хамтынгаа ажалай саашадаа хүгжэн һалбарха замые элеэр харана. Бүхы юумэндээ эрдэм наукын туйлалтануудые хэрэглэхэ, хамтын зөөридэ гамтайгаар, эзэн ёһоор хандаха, колхозой үйлэдбэриин һалбари бүхэниие ашаг үрэ ехэтэй болгохо гэхэ мэтэ хуу хараалагданхай.

Энэ ноябрь һарада Москва хотодо зарлагдаха Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ манай колхозой гэшүүд тон шангаар ажаллана. Гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб һаяхан, октябриин 30-да дүүргээбди. Мяха худалдаха жэлэй түсэб бүри урид бэелүүлэгдэһэн байха.

Байгша ондо адууһа малаа һайнаар ондо оруулха гээшэ бидэ малшадай тон харюусалгатай хэрэг болоно. Үбһэ тэжээлэй хоморшье һаа, тэрэнээ гамтайгаар гаргашалжа, малаа һайнаар харууһалжа, үбэлжэлгээе һайн үнгэргэхэбди. Энэмнай манай агууехэ багша, бидэнэртэ зол жаргал олгоһон В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо бэлэг.

Н. БАЗАРОВ,
Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой үнинэй гэшүүн, үхэршэн.

АЖАЛЫНЬ АЛДАРТАЙ

Һайндэрэй урдахана һэн. Элдэб оньһон приборнуудые дэлхэйн 39 гүрэндэ эльгээдэг «Теплоприбор» заводой хүдэлмэришэд приборнуудые ябталжа байба. Заводой тэмдэгтэй эдэ приборнууд аяар холын Африкын оронуудта эльгээгдэхэ.

Бэлэн болгогдожо, тусхай шалгалта гараад, мүнөө хүнэй нюдэ баясуулжа, сэдьхэл омогорхуулжа байһан эдэ приборнуудые бүтээгшэдэй ажалтай танилсахаа хүсөөб.

Шудхалгын цех заводой гол үйлэдбэринүүдэй нэгэн. Агааршье халуун металлай, эршэтэ шанга ажалай амисхалаар дүүрэшэһэн хэбэртэй. Хүн бүхэн сүлөөгүйнүүд.

Тэдэнэй ажал хаража, хөөрэлдэжэ байхада, элдэб һанал бодол түрэнэ. Хүйтэн зүрхэтэй хүн шудхалаа хэжэ шадахагүй гэһэн үгэнүүдшье һанагдана. Эдэнэр одоол «халуун шулуу долёожо» байна гэхээр. Уб улаан болотороо хайлуулагдаад, шэнгэн шэрэмэй уһан мэтээр годирон урдахые харахада, баһал һонин даа. Хүнэй гарһаа мултараад, адхаран урдаа һаа, гайтайл байха. Теэд эндэ ажаллагшад дошхон халуун урасхалые мэдэлдээ абаад, тэрээгээр хэрэгтэй түхэлэй шудхалаа хэнэ. Эдэ хүдэлмэришэдые хүндэлхэ, үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэхэ дуран эзэлүүдгүй хүрэнэ.

Үнгэтэ металл шудхадаг псэшэниие оройдоо нэгэ хүн хангадаг. Алюмини шудхалаа хэхэ мэргэжэлтэй Михаил Александрович Козлов нэгэ доро гурба, дүрбэн хэбүүдтэ шэнгэн металл эюулээд, хэдэн минутын үнгэрхэдэ, бэлэн детальнуудые шудхан гаргана. Хэбүүд соохи шудхалаагай хүргэгдэжэ, хэрэгтэй түхэлтэй болотор, багахан алхаар үлүү булуу нялта, хурса үзүүр гэхэ мэтые сохин унагаагаадхина. Саашаа эдэ детальнууд цехүүдтэ тушаагдажа, үрэмдүүлэгдэхэ, мүлигдэхэ, һүүлээрнь хабсаргагдажа, бэлэн прибор болохо юм.

Энэ үдэр Михаил Александрович даабариһаа гадуур олон шудхалаа хээ. Гансахан энэ үдэр тэрэ һайнаар ажаллаа бэшэ. Саг үргэлжэ даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг. Халуун уралай даралта шалгадаг оньһон приборнуудые хэхэдэ алюмин деталь олоор хэрэглэгдэдэг. М. А. Козлов ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, хэрэгтэй тооной деталяар цехүүдые хангажа үрдидэг.

Машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын бусад предприятинуудта кокильна шудхалаа хэрэглэгдэнэгүй. Тусхай шэрэм хэбүүд соо хэгдэхэ иимэ шудхалаа цехэй бүхы продукциин 25—30 процент эзэлнэ. Шэнэ, түрүү арга хэрэглэжэ, шудхалаагай өөрынь үнэ сэнхямдаруулна.

Заводто һайндэрэй урдахана социалис мүрысөөнэй 10 һарын үрэ дүн гаргагдаа. Цехэй коллектив жэлэй эхинһээ хойшо 6-дахяа түрүүлжэ гараад, дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэһэн байба.

Шэрэм шудхалгаар октябриин түсэб 112 процент, үнгэтэ металл шудхалгаар 140 процент дүүргэгдөө. Цехэй коллектив дахинаа шэнэ амжалта туйлаба. Ажалай ленинскэ вахтада жагсаад, һара бүриингөө даабари үлүүлжэ байһаар. Тиимэһээ эндэ минута, час бүхэнэй зүбөөр хэрэглэгдэжэ байһые анхархаар.

Цех соогуур ябажа хараһаар, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэһөөр байтар, ажалай үдэр дүүрэхэ болобо. Шэрэм, алюмини шудхалаа олоор хэгдээ. Үглөөдэрын прибор бүтээлгын цехэйхид һайн шанартай шудхалаа абажа, приборнуудаа хабсарган бүтээхэ. Эндэ үдэр бүхэндэ бурьялма ажалай охин замхадаггүй.

Үнинэй хүдэлмэришэдэй нэгэн, модон хэбүүдые хэгшэ Константин Сергеевич Брянский цех соогоо хүндэтэй юм. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, түрүү хүдэлмэришэнэй нэрэ һаяхан Ленинскэ хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдээ. Цехтэ 25 жэлэй туршада хүдэлжэ байһан Марьяна Яковлевна Осипова, хэб хэгшэ Николай Степанович Емков габшагай һайнаар ажаллажа, энэ дэбтэртэ нэрэеэ мүнхэлүүлхэ эрхэтэй болоһон юм.

— Хүдэлмэришэд ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Хэдэн һарын туршада заводой Улаан тугые гартаа бариад ябанабди. Урда жэлнүүдэй үрэ дүн һайн. Табан жэлэй түсэбые 1970 оной октябриин 28 болотор дүүргэхэ, Владимир Ильич Ленинэй 100 жэлэй ойдо өөһэдынгөө бэлэг барихаар бэлдэжэ байнабди. Совет оронойнгоо 52 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтажа байһандаа, Улаан тугта хүртэһэндөө баяртайбди,—гэжэ ахалагша мастер Ю. Г. Ильков хөөрэнэ.

Шудхалаа хэгшэдэй үгэдэ найдахаар. Тэдэнэр найдамтай һайн шудхалаа хэдэг, үдэр бүхэндэ бурьялма халуун ажал дүүргэдэг, үнэн сэхэ, халуун зүрхэтэй хүнүүд лэ эндэ ажаллана гэһэн һанал бодолтойгоор цехһээ бусабаб. Уб улаан шэнгэн металлые уһан мэтэ урадхуулжа, хэрэгтэй түхэлэй шудхалаа хэгшэдһээ прибор бүтээлгэ эхилдэг юм. Эдэнэр лэ бусад цехүүдэй, заводой урагшатай һайн ажал хэрэгэй, туйлагдажа байһан амжалтын үндэһэ һуури табижа байна.

С. БАРДАМОВА.

...ХӨӨРЭЛДӨӨН

...МҮНӨӨ САГАЙ ...РИЛТЫН ЗЭРГЭЭР

...ин һайндэрэй урдахана манай корреспондент рес... культурын министр П. Н. Нимаевтай уулзажа, хэды ...гаар хандаба.

...ябриин социалис революциин 52 жэлэй ой онсо ил... ...гэхэдэ, энэмнай В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэ...а ойн урдахана тэмдэглэгдэхэнь гээшэ. Ушар тии...м совет арад шэн зоригтойгоор хүдэлжэ, ажалай ...р тус ойе угтаба. Тиихэдэ манай республикын соёл... ...хала хэрэгэй хажуу тээ байгаагүй, ажалша бэрхэ ...турна эрилтые хүсэдөөр хангахын тула бүхы шада...лдоо,—гэжэ культурын министр П. Н. Нимаев хөө...лжэлүүлбэ.—Манай республика дотор соёлой эмхи ...жэлһээ жэлдэ олошорно. Шэнээр баригдаад, ашаг...һэн хорин дүрбэн клубта Октябриин һайндэрэй ...бигдажа, баярта зугаа ханхинахань. Энэмнай Ленин ...рэһөөр зуун жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаһан бэ...хэтэй хамта иимэ бэлэгүүд ерэхэ жэлдэ олоор абта... Кэшээнь, Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай Каленово ...Жарэм, Хэжэнгын аймагай Хөөрхэ ба Вознесеновкэ, ...гай Сорог ба Балагта, Загарайн аймагай Тарбага...гэтэй болон бусад нютагуудай шэнэ клубуудта оро...й зохид, мүнөө сагай эрилтэдэ хүсэд харюусама тү...эй.

...дна уран һайханай самодеятельностиин харалга ...ндэ үнгэргэгдэхөөр бэлдэгдэнэ,—гэжэ министр хөөрэ...таа шалгарһан коллективүүд ерэхэ жэлэй январь ...эргэгдэхэ республиканска харалгада хабаадалсаха ...ндэ шалгарагшад Эрхүү хотодо болохо зональна ха...олсохо юм. Республика дотороо шалгарһан 150 ...лшодой тоодо аймаг бүхэнэй түлөөлэгшэд орохо ...э найдагдана.

...Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойдо зорюулаг...ынай конкурсдо багшын гэрэлтэ һайхан образые ...шэнэ дуунууд мүнөө олоор орожо байна. Буряадай...лүүд, профессиональна болон самодеятельнэ компо... ...д ехэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, багшын дурасхаалые ...талаар ашаа туһатай юумэ хэнэ гээшэ.

...даймнай театрнууд шэнэ сезоноо нээжэ удха тү...репертуараараа улаан-үдынхидые баясуулба,—гэжэ ...маев хөөрэнэ.—Зүжэгүүдэйнь олонхинь революцион...шэглэлтэй. Шухалань гэхэдэ, театрнуудтамнай оюун ...залуу артистнар олоор ерэжэ, элдэб маягай роль...торьдиһогүйгөөр гүйсэдхэхэ хэрэгтэ горитой туһаламжа ...Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театр ...Москва болон Хальмагай республикаар гастрольдо ...ёһотой шалгалта гаража ерээ. Амжалта түгэс ябаһа...эршэ юуб гэхэдэ, тус театр нэгэдэхи группада оруу...ь. Ахамад артистнар, Ленинградай театральна инсти...гэһэн оюун бэлигтэй залуушуул эршэ зоригтойгоор ...профессиональна шадабаритай үни хада болоһоноо ...харуулжа шадаа. Мүн оперо ба баледэй ород дра...трнууд яһала урагшатайгаар гастрольдо ябажа ерээ.

...культурын талаар үшөө юун болооб гэхэдэ, зургаан ...ган ботиин багтаамжатай республиканска шэнэ биб..., Зүүн-Сибириин культурын институдай байшангууд ...гада үгтэбэ. Тиихэдэ манай Улаан-Үдэдэ «Совет Алас...гэһэн уран зурагай зональна выставкэ һаяар нээгдэ...рдэнэ. Энэ талаар выставком эмхидхэлэй ехэ хүдэл...мүнөө хэнэ.

...Үбэлэй үедэ малшадые культурна талаар хангаха гээ...дой шухалын шухала хэрэг болоно. Ушар тиимэһээ ...эдануудай, хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэриие эрид ...йжаруулха зэргэтэйбди,—гэжэ министр хөөрэнэ. — ...ар Захааминай Хамниин хүдөөгэй, Баргажанай Дэрээ... ...энгын Могсохоной, Сэлэнгын Загастайн, Юрөөгэй ...бусад клубууд жэшээ абамаар хүдэлнэ.

Гүрэнэй оперо ба баледэй театрай һаяхан табиһан «Обручение в монастыре» гэжэ опероһоо нэгэ сценэ харуулагдана.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Ширап НИМБУЕВ

АМАР САЙН, АМАР САЙН!..

Шэнэ үндэр дабаанай
Шэлэ дээрэнь гарабалди.
Наранай алтан гэрэлдэ,
Намарай урин һалхинда
Улаан тугаа хиисхүүлэн
Урагшаа шэртэн харанабди.
Сэлмэг гээшэнь тэнгэриин.
Сэбэр гээшэнь агаарай.
Сагаан үнгөөр сахилһан
Саһан малгай яларуулһан
Хараани холын хаданууд
Хабатай гоёор хүхэрэн,
Дура сэдьхэл буляана.
Дуудан даллан уряална.
Энэ үндэрэй оройһоо
Эрьен һөөргөө харанабди.
Дабажа манай ерээшэ
Табин хоёр жэл-дабаан
Дабхаряатан һубаржа,
Тодоор аржын толорно.
Багша Ленинэй заабаряар,
Баатар партиингаа хүтэлбэреэр
Бүтээһэн, хэһэн, туйлаһан
Бүхы юумэеэ харахада,
Дала мянган бэрхэшээл
Дабан гаража ерэһэнээ,
Дайгаар ороһон дайсаниие
Даран илажа шадаһанаа,
Эрдэм наукын жолоое
Эзэмдэн батаар барижа,
Үүрэй Солбони ургалаад,
Үнэсэн тэбэрин байһанаа
Һанаад мүнөө үзэхэдэ
Һайхан гээшэнь аргагүйл,
Баяр омог бахархалнай
Багтажа яданал сээжэдээ.
Ханхинама һайхан дуунуудаар
Халижа байнал сэдьхэлнай.
Энэ үндэрэй оройһоо
Эрьен урагшаа харанабди.
Сэлмэг гээшэнь тэнгэриин,
Сэбэр гээшэнь агаарай.
Һайхан һанал хүсэлһөөмнай
Һалбаран түрэн мүндэлжэ,
Сэлмэг тэнгэрнин хаяаһаа
Сэхэ дээшээ үндыһөөр
Улам улам ургажа,
Улам улам тодорно:
Зуунайнгаа гэшхүүр гэшхэһэн
Гени Ленин багшымнай
Зураг-дүрэнь тон элеэр
Гэрэлтэн толорбо урдамнай:
Амар сайн,
Амар сайн,
Ашата багша
Агууехэ ЛЕНИН!
Баясан харагты ороноо,
Баатар түрэл арадаа.
Эхэ Совет оромнай
Эды ехээр хүгжөө,
Эды шэнээн баяжаа.
Эды хүсэтэй болоо!
Эрэлхэг зориг түгэлдэр
Эбтэй аха дүү зонойнгоо
Халима һайхан жаргалынь
Хаража ханан баясагты,
Ханхинама һайхан дуунуудынь
Шагнажа ханан хабархагты.
Танай тугы мандуулһан,
Танай номнол һайшааһан
Арадай засагта оронууд
Арбаад гараа! Харагты!
Табан түбиин оронуудта
Танай номнол дэлгэржэ,
Жаргалай түлөө тэмсэлдэ
Жагсаан оруулна ажалшады.
Һайхан сагаан һарымнай
Һаншаг дээрэнь толороошо,
Үүрэй мүнгэн Солбоной
Үбсүүн дээрэнь яларааша
Манай ороной һүлдые,
Танай гэгээн зурагые,
Хадуур Балта хоёрые
Хаража ханан баясагты —
Эдэтнай манай илалтын
Эгээл дээдэ тэмдэг лэ!
Ашата багша, Танайнгаа
Алдарта зуунай ойн баяр
Эрхим һайнаар угтахые
Эрмэлзэн булта тэмсэжэ,
Улаан тугаа намилзуулан
Урагшаа дабшан ябаналди.
Сэлмэг гээшэнь тэнгэриин,
Сэбэр гээшэнь агаарай.
Саһан дэнзэтэ он-дабаан
Саана гоёор сэнхинижэ,
Дура татан буляана,
Дуудан дуудан уряална.

СОВЕТ ЭХЭ ЖАРГАЛТАЙ

Арад зоной ашаа туһада засаг түрымнай, партимнай хододоо оролдожо байдагынь хүн бүхэнэй хуби заяан, айл бүлэ бүхэнэй байдал, һуудал дээрэһээ эли бодо харагдана. Холуур жэшээ бэдэрэнгүй, өөрыгөөшье абаад үзэбэл, ямар һайхан сагта түрэһэн хүн гээшэбиб!

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хэсүү бэрхэ сагта долоон класс дүүргээд, арбан табатайһаа колхозой ажалай омта танижа эхилээ һэм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо 25 жэл соо хамтын хэрэгтэ шадахыгаа хүбитаяа оруулалсахые оролдоноб.

Ажал хэхэ жаргал гэдэг тон зүб. Үбшэнэй шалтагаанаар нэгэ үе хүдэлмэри хэжэ шадахагүй болоод байхада, хэсүү бэлэй. Тиихэдээ найман үхибүүдэйнгээ, үндэр наһатай эжынгээ гэдэһынь үлэдхөөнэ, мүрынь дааруулна аа гүбди гэжэ огто һанаагүйб. Үхибүүдтэмни гүрэнэй туһаламжа, өөртэм колхозой тэдхэмжэ, артелиингээ түмэршэ дирхан байһан Цыдендамба нүхэрэймни салин хүсэд хүрэдэг һэн, дутаха, дундадаха юумэ манда юрдөө үзэгдөөгүй, ямаршье сагта үзэгдэхэгүй гэжэ лаб этигэнэб. Харин ажалладаг коллективһээ таһарха, хамтын хэрэгтэ хабаадангүй байхаһаа ехэ гасалан хүндэ үгы гэжэ тиихэдэ һанаа һэм.

Хоёр жэлэй саана үхэһэн, амидырһан хоёрой хоорондо болоод байтараа түрүү совет медицинын эди шудалһан нютагаймнай хүбүүн, республикын больницын хирург Аюр Раднаевай, сүг хүдэлдэг нүхэдэйнь ашаа туһаар ами наһаа абаруулааб. Мүнөө өөрынгөө хаба зэргээр колхоздоо хүдэлжэ (мүнгэн һангайнь касса баринаб), зон нүхэдэйнгөө дунда эльгэлжэ, үри хүүгэдээ хүмүүжүүлжэ, ан бүн гэнхэй ажаһуунаб. Энэ ехэ ... жаргалаймнай түлөө сагаан хубсаһата эмшэд хэды оролдоо, үбшэн минии хажууда хэды һүни, хэды сүүдхэ ото галлаа!

Хоёр дахин хүндэ операцида орооб. Хэдэн һара больницада хэбтээб. Түрэһэнһөө эхилээд, хоёртой болотороо одхон басагамни Үхибүүдэй һангай байшанда хүмүүжээ. Ганса намда иимэ хангалга үзүүлхын тула гүрэмнай хэды шэ... ... гаргааб? Энээн тушаа заримамнай бодожо үзэдэггүйшье ха даа. Бүхы юумэнэй түлөөһэгүй хабань, һанаа амар, сэдьхэл тэнюун байдагбди. Харин буржуазна оронуудта, жэшээлбэл, баян гэлсүүлдэг Америкын Холбоото Штадуудта, нэгэ дахин докторто үзүүлхын тула жиирэй хүдэлмэришэн һарынгаа салингай дүрбэнэй нэгые, аппендицидээ отолуулхадаа — хахад салингаа гаргашалха баатай болодог. Хүндөөр үбшэлжэ, удаан арга хүүлэхэ болбол, зөөреэр түлюур зон тэндэ хосордог шуу.

Ажаллаха, һураха, амарха, тэдхүүлхэ адли тэгшэ эрхэ бүгэдэндэ олгоһон Совет хуулиин һайханда жаргажа ябаһан манай ороной түмэн зоной нэгэниинь би гэжэ һанахадаа, хүл хүнгэн ябадагби.

М. ЛУДУПОВА,
Яруунын аймагай «Победа» колхозой гэшүүн, найман үхибүүдэй эхэ.

Бухы дэлхэйн түүхэдэхи шэнэ үе сагай — дэлхэ[й]… үргэлжэ дээрэнь революционно ёһоор шэнэдхэлгын, [ка]питализмһаа социализмда оролгын үе сагай эхи таб[ибаһа]ан Агууехэ Октябрь мандаха болтогой!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа)

Агуу Октябриин нүлөөн доро хүгжэн мүндэлһэн Монголой Арадай Республикын залуушуул манай республикада ерэжэ, шэнэ шэнэ мэргэжэлдэ һуралсадаг болонхой. Зураг дээрэ: Ленинэй орденто Алексей Митрофанович Хохлов Монголой бүлэг һурагшадтай уулзажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

„В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)“ медаль тухай

ГУРИМ

1. «В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)» медаляар ниимэ хүнүүд шагнагдаха:

Ленинскэ ойдо бэлдэлгын үедэ жэшээтэ һайнаар ажаллаһан түрүү хүдэлмэришэд, колхозинигууд, арадай ажахын мэргэжэлтэд, гүрэнэй эмхи зургаануудай ба ниитын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд, наука ба техникын ажал ябуулагшад;

Совет засагые тогтоохын түлөө тэмсэлдэ гү, али Эхэ ороноо хамгаалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан гү, али СССР-тэ социализм байгуулгада өөрынгөө ажалаар горитой туһа нэмэри оруулалсаһан, тиигээд залуу үетэниие хүмүүжүүлгэдэ өөһэдынгөө үльгэр жэшээгээр ба ниитын ажал ябуулгаар партида туһалдаг хүнүүд;

Ленинскэ ойдо бэлдэлгын үедэ дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ эрхим үрэ дүн туйлаһан, сэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ, тэдэниие дайшалхы зэһэнги бэлэн байлгада ехэ амжалтануудые туйлаһан Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй сэрэгүүдэй болон органуудай сэрэгэй алба хэгшэд.

Энэ статьягай хоёрдохи ба гурбадахи хубинуудта дурдагдаһан хүнүүдтэ «В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө» гэһэн үгэнүүдтэй медаль, сэрэгэй алба хэгшэдтэ—«В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Дайшалхы габьяагай түлөө» гэжэ үгэнүүдтэй медаль барюулагдаха.

Уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ажал ябуулагшадта, харин бусад түрүү үзэл бодолто ажал ябуулагшадта ойн хүндэлэлэй медаль мүн лэ барюулагдаха байна.

2. «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)» медаляар шагналга СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудаар гү, али тэрэнэй зүгһөө республиканска, хизаарай ба областной партийна, советскэ ба профсоюзна органуудай хамтын тогтоолоор, СССР-эй Оборонын министрэй, СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министрэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшын, СССР-эй элдэб түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагшанарай, сэрэгэй округуудай, бүлэг сэрэгүүдэй, ПВО-гой ба флодуудай округуудай сэрэгүүдэй командалагшанарай захиралтануудаар бэелүүлэгдэхэ байна.

3. «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)» медаляар шагнаха зууршалга предприятинуудай, эмхи зургаануудай ба организацинуудай захиргаан, партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд, сэрэгэй частьнуудай, соединенинүүдэй, эмхи ба зургаануудай командовани болон политорганууд социалис мүрысөөнэй, дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй, мүн В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан абтаһан социалис уялгануудай дүүргэлтын дүнгүүдые гаргахдаа, тэрэшэлэн районно, городской, партийна ба совет органууд хэхэ байна.

Ойн хүндэлэлэй медаляар шагналгада зууршалагдаһан хүнүүдэй списогүүд зохёогдожо, тэдээн соо фамили, нэрэ ба обогынь, хэдэг хүдэлмэринь (сэрэгэй алба хэгшэдтэ энээнһээ гадна, сэрэгэй нэрэ зэргэ ба тушаалынь) заагдаха. Мүн тэдэнэй амжалта гү, али габьяа тухай тобшо тайлбари үгтэхэ зэргэтэй.

Захиргаанай ба олониитын организацинуудай хамтын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ баталагдаһанайнь һүүлээр списогүүдтэ предприятиин, эмхи зургаанай, организациин хүтэлбэрилэгшэ, парторганизациин секретарь, фабзавместкомой түрүүлэгшэ, комсомолой комитедэй секретарь гар табиха ёһотой. Сэрэгэй алба хэгшэдэй списогүүдтэ сэрэгэй частьнуудай, соединенинүүдэй командирнууд, эмхи ба зургаануудай начальнигууд гар табиха. Ойн медаляар шагналгада районно, городской партийна ба советскэ органуудай зууршалһан хүнүүдэй списогүүдтэ зохихо партийна комитедүүдэй секретарьнууд, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр гараа табиха.

4. «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)» медалиие республиканска, хизаарай, областной, окружной, районно ба городской партийна, совет, профсоюзна органуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай суглаанууд дээрэ, сэрэгэй алба хэгшэдтэ—сэрэгэй частьнуудай, соединенинүүдэй командирнууд, эмхи ба зургаануудай начальнигууд личнэ составай суглаанууд дээрэ барюулха.

Медаляар шагнагдаһан хүнүүдтэ тогтомол түхэлэй үнэмшэлгэнүүд барюулагдаха.

5. Ойн хүндэлэлэй медалиин барюулагдаһан тухай протокол бэшэгдэжэ, шагнагдагшын фамили, нэрэ ба обог (сэрэгэй алба хэгшэдтэ энээнһээ гадна, сэрэгэй нэрэ зэргэ) тэрээн соо заагдаха. Шагнал барюулагшa протоколдо гараа табиха, тэрэнь ажалшадай депутадуудай зохихо районно, городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ, сэрэгэй частьда, соединенидэ, эмхи ба зургаанда хадагалагдадаг байха.

6. Ойн хүндэлэлэй медаляар шагнагдагшадые ажалшадай депутадуудай хизаарай ба областной Соведүүд, автономито республикануудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүд, областьнуудта хубаардаггүй союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүд, харин сэрэгэй алба хэгшэдтэ—СССР-эй элдэб түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, сэрэгэй округуудай бүлэг сэрэгүүдэй, ПВО-гой ба флодуудай командовани бүридхэлдэ абаха, тэдэниие барюулалга тухай тоосоо хүргэжэ байха.

Ойн хүндэлэлэй медаляар шагналга ба тэрэниие барюулга тухай союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүд, СССР-эй Оборонын министерство, СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерство, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитет СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ хирэ хирэ болоод лэ мэдээсэдэг байха.

7. «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)» медалиие үбсүүнэйнгээ зүүн талада, орденууд ба медальнуудай бии байгаа һаань, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медалиин удаа зүүхэ.

8. «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)» медаляар шагнагдагшa тэрэниие нэрэтэй солотойгоор зүүжэ ябаха, шэн зоригтойгоор ажаллаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, дайшалхы шадабаряа улам нарижуулан һайжаруулхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ, сэрэгүүдэй дайшалхы зэһэнги бэлэн байлгые дээшэлүүлгэдэ эдэбхитэйгээр туһалха, ажалай ба сэрэгэй журамые жэшээтэ һайнаар сахиха, граждан ба сэрэгэйнгээ уялгые эрхимээр дүүргэхэ ёһотой.

9. «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Ажалай шэн габьяагай түлөө (Дайшалхы шэн габьяагай түлөө)» медаляар шагнагдагшын наһа бараһанай һүүлээр үнэмшэлгэтэеэ хамта тэрэнэй бүлындэ дурасхаал болгон хадагалагдахын тулада үлөөгдэхэ байна.

Медалиие гү, али тэрээгээр шагнагдаһан тухай үнэмшэлгые гээгээ һаа, шагнагдагшa тогтоогдоһон түхэлэй лентэтэй планка зүүхэ эрхэтэй. Медалиин ба үнэмшэлгын дубликат үгтэхэгүй.

ГЭРЭЛТЭ, ГЭРЭЛТЭ...

Репортаж

Агуу ехэ Октябриин һайндэрэй урда тээ нютаг бүриин һургуулинуудта баяр ёһололой үглөөнүүд, үдэшэнүүд, пионернүүдэй дружина, сборнууд үнгэргэгдөө. Алишье хэмжээ ябуулгануудай халуун баясхалангай оршон байдалда үнгэрһэниинь мэдээжэ.

Мүнөө жэлэй сентябриин нэгэндэ һургуулиин богоһо алхажа ороһон эгээл бишыхан һурагшад—нэгэдэхи классайхид Октябриин хубисхалай һайндэрые хүлеэхэдээ, хургаа даран хоногуудаа тоолодог байгаа.

...Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат һургуулида Октябриин агуу үдэрые угтуулан бэлдэжэ эхилһээр үнинэй һэн. Нэгэдэхи классайхинай хөөрэлдэхэ юумэниинь гэхэдэ, октябрятанууд боложо, тэгэндээ Ульянов Володиин дүрэтэй улаахан мүшэнүүдые абаха үдэрөө хэлсэхэ.

Түрэлхидэйнгөө үхибүүдтэеэ уулзахаяа ерэхэдэнь, тэдэнь урдаһаань тодожо абан, мэндэ һайнаашье хэлсэнгүй, эдүүсэнгээр иигэжэ мэдүүлдэг байгаа:

— Бидэ октябрятанууд болохобди.

— Манда табан хушуунуудые үгэхэ. Дундаа Ленинтэй.

— Володя Ульяновтай гыш даа,—гэжэ нэтэниинь өөдэрхэхэ...

Хүлеэхэдэ, лагаашье удаан хоног ошоноб даа. Долоон хоног... Зургаа... Таба... Дүрбэ... Хоёр... Нэгэ хоног үлэбэ.

— Үглөөдэр бидэ октябрятанууд болохобди!—гэжэ нэгэдэхи классай һурагшад айхабтар шухала һонинииe дуулгаһаншуу, танилнуудтаа мэдүүлээ һэн.

Одоошье үтлөөдэрынь боложо, Октябриин Агууехэ һайндэртэ зорюулһан баяр ёһолол—бага классуудай һурагшадай үглөөгүүр соносхогдобо. Нэн түрүүн нэгэдэхи классай һурагшадые октябрятануудай зэргэдэ абаха хэрэгтэй һэн.

Ужам һаруул актова зал соо һайндэрэйхеэр хубсалһан һурагшад, пионернүүд. Ахамад классуудай зарим комсомолшууд, багшанар, хүмүүжүүлэгшэд уригдаа.

Хамагай урда нэгэдэхи классайхид жагсаба. Хүбүүдынь хара үмдэтэй, сагаан самсатайнууд, басагадынь һургуулиингаа һайндэрэй формоор. Булта сэдьхэлээ хүдэлэнгинүүд. Бишыхан сээжэнүүд соохи зүрхэнүүдынь шанга шангаар сохилно. Зүрхэнүүдэйнгээ сохилоошье һаа, багашуул яһала бэрхээр октябрятануудай дүрим хоорооро хэлээдхибэд.

Һүүлээрнь тэдээндэ пионернүүд дүтэлжэ, хүн бүхэндэ «Октябрьда алдар соло!» гэжэ бэшээтэй улаан будтэйгөөр табан хушуунуудые нэрьемэ альга ташалган ба хүгжэм доро үбсүүндэнь зүүлгэбэ. «Октябрёнок! Бидэ, октябрятануудай зэргэдэ абтаһантайш дашарамдуулан, шамайе амаршалнабди. «5-нууд» дээрэ һура. Зоримгой хүн боло. Шинии шефүүд—табадахи класс»,—гэһэн бэшэгтэй дурасхаалай открыткануудые барюулба.

Гэгээн толото бишыхан мүшэн
Гэрэлтэ, гэрэлтэ, гэрэлтэ!—

гээд багашуул хоорооор хэлэхэ юм.

Эдээхэн улаан одохонууд
Үдэрһөө үдэртэ олошорно,—

гэжэ хонгёо хурса хоолойгоор нэгэ хүбүүн хэлэбэ. Дружинын соведэй түрүүлэгшэ иимэ команда үгэбэ:

— Дружина, сэхэ зогсо! Октябрятанууд! Октябрятануудай бүлэгүүдэй тугхануудые абагты! (Нэгэдэхи классайхидай дундаһаа табан хүн ошожо тугхануудые абабад). Октябрятануудай зэргэдэ абтаһан багашуулые һургуулиин директор П. Ф. Бардаханов, ахалагшa хүмүүжүүлэгшэ Е. М. Тармаева болон бусад амаршалбад.

Октябрятанууд болообди
бидэнэр:
Оморюун дээрэмнай
улаабхинал.
Октябрятануудай табан
хушуун,—

гээд багашуулай о[лон]… дуулхэдэ, һургуулиин … мо гэгшын пирог тэд[…] лэбэ.

Удаань багашуул[…] тябрятануудай дуу[…]

...Бидэ — октябр[ятанууд]

Октябриин ил[алтын]…
Дэмы бидэниие н[…]

гэхэдэнь, зал соо нэрь[е]… ташалган болоно.

Тон һонирхолтойго[ор]… интернат һургуулида … һэнээ, түрүүн ямар[…] хөөрэбэд. Һургуул[…] нааданхайнуудаа, … шэфүүдые магтанад.

Ирагуу һайхан хо[…] Монсорунова гэжэ бас[…] радта» гэжэ дуу эх[…] хада урихан, шэнгэ[…] лойень сугларагшад … шаан шагнабад. Дабта[…] хы классараа дуула[…] лажа дүүрэмсээрнь, … ташалган нэрьенэ.

Ленинэй нэрэ —
Бидэнэй зүрхэндэ, —

гэжэ Коля Николаев[…] дэ, багашуулай … ошоор бадаран байх[…]

Булта октябрятану[…] доо айхабтар баярт[…] дэхи классайхид … пирогоо хубаажа, … сайлаа. Һүүлдэнь … абаал, урматайнууд … намарайнгаа ута … гэртээ үнгэргэхээ …

Октябрятануудай … саһан баярта үлэры[…] мартагдахагүй. Юу[…] улаан одонтой хуби … һаараа холбобо ха юм. … циин улаан дүлөөр … мэтэ табан хушуута о[…] соонь харгы замыень … ябахал!..

Ц. ДОН[…]

Харыт энээхэн басагаханиие! Хабтагархан саарһан дээрэ хамаг жаргалаа бултыень харуулжархёол: эжы, аба, «А» үзэг, Октябрь...

ШЭНЭ ПРОДУКЦИ

ЭЛХИИН АВТО-ЗАҺАБАРИЛГЫН ЗАВОД 10 һарынгаа түсэбһөө гадуур 34 мянган түхэригэй продукци худалдаба. Шэнэ продукци бүтээгдэжэ эхилээ. 20 тонньн ашаа шэрэхэ прицептэй трайлернууд хэгдэжэ захалаа. Түрүүшын ниимэ 85 трайлер бүтээгдээд, модо бэлэдхэлэй предприятинуудта эльгээгдэһэн байна. Завод энэ жэлдэ продукциингаа 50 процентые шэнэлһэн байна. Энэ даабаряа амжалтатайгаар дүүргэнэ.

СТУДЕНТНЭРЭЙ МҮРЫСӨӨН

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай студентнэр эрхим һайнаар һуралсаха, соёл болбосоролойнгоо хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлэн, ниитын ёһо журам эбдэхэ ябадал гаргахагүй, хамтынгаа байрые арюун сэбэр байлгаха, олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, зунайнгаа амаралтын үедэ студентнэрэй барилгын отрядуудта оролсон, эдэбхитэй һайнаар хүдэлхэ гэһэн уялгануудые абаһан юм. Энэ мүрысөөндэ тус институдай олон факультедүүд болон группанууд оролсонхой. Дүнгүүдынь гурбан удаа согсологдохо.

Студентнэрэй мүрысөөнэй эхин шатын дүн үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй түгэсхэлдэ гаргагдаһан байгаа. Тиихэдэ түүхын-хэлэ бэшэгэй факультедэй студентнэр али бухы талаараа эрхим дүнтэй байжа, түрүү һуури эзэлээ һэн.

Хоёрдохи шатын дүнгүүд һаяхан, Октябриин 52-дохи ойн урда тээхэнэ согсологдобо. Энэ удаа биолого-химиин факультедэй 153-дахи группын студентнэр эрхим амжалтаараа шалгарба.

Мүрысөөнэй түгэсхэлэй дүн Ленин багшын мүндэлһөөр 100 жэлэй алдарта ойн һайндэрэй урда тээ согсологдожо, эрхим амжалта туйлаһан түрүүшүүл элирүүлэгдэхэ, тэмдэглэгдэхэ байна гэжэ тус институдай багша, түүхын эрдэмэй доктор Н. П. Егунов манай корреспондентдэ мэдээсэбэ.

ХИЛЫН саанаһаа

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Совет арадтай хани барисаан—Монголой арадай революциин асари ехэ туйлалта, ороной хүгжэн һалбаралгын эшэ үндэһэн болоно гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ. Агууехэ Октябриин социалис революциин 52 жэлэй ойн урда тээхэнэ үнгэрэгдэжэ байгаа монгол-совет хани барисаанай заншалта һарада тус газетын түрүү бэшэг зорюулагдаа. Совет арадтай хани харилсаан арадай засагта Монгол ороной бүхы түүхын эшэ үндэһэн болоно гээд газетэ тэмдэглэнэ.

БУДАПЕШТ. Түүхэ дотор олон янзын, ехэ ехэ үйлэ хэрэгүүд болоһон байха, гэбэшье хүн түрэлтэнэй обществын хүгжэлтэдэ нүлөөлэлгын талаар Агууехэ Октябриин социалис революцитай жэшэхээр нэгэшье юумэн тэдэнэй дунда хэр байха ааб даа. «Партэлет» журналда Ш. Карпати гэгшын тунхаглууһан статья соо иигэжэ хэлэгдэнэ.

* * *

СТАМБУЛ. Октябриин революци хадаа «Энэ зуун жэлэй эрид хубилалтын шата, дэлхэйн империалис ёһо гуримай һандаран уналгын, социалис общество байгуулгын үе болоно» гэжэ Турциин «Тюрк солу» газетэ Агуу Октябриин ойдо зорюулагдаһан статья дотороо бэшэнэ.

* * *

АДЕН. (ТАСС). Агуу Октябриин 52-дохи ойдо зорюулһан выставкэ социалис революциин эндэ, соёлой, национальна хүтэлбэриин министерстводэ нээгдээ. Совет гүрэнэй түүхэ, Владимир Ильич Ленинэй ажабайдал, совет арадай байдал болон амжалтануудые, СССР-эй мусульман шажантай зоной байдал харуулһан фотографинууд, совет уран зураашадай бүтээһэн зурагуудай буулгабари эндэ харуулагдаха.

Выставкэ нээхэ үедэ үгэ хэлэһэн соёлой ба национальна хүтэлбэриин министр Абдель Бари Касем СССР НРЮЙ хоёрой хоорондохи хани барисаанай бэхижэжэ байһые урмашан тэмдэглэбэ. Совет гүрэниие эмхидхэн байгуулагшa В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн урдахана эмхидхэгдэһэн энэ выставкэ угаа ехэ удха шанартай гэжэ министр онсолон тэмдэглээ.

* * *

ДЕЛИ. (ТАСС). Россидахи Октябриин социалис революци хүн хүрэлтэнэй түүхэдэхи агууехэ социальна революци байһан, хүниие хүнэй дарладаг шалтагаан тус революциин ашаар усадхагдаһан юм гэжэ Индиин ниитын ба политическэ мэдээжэ ажал ябуулагшa профессор Хирендра Мукрджи «Мейнстрим» журналда толилогдоһон, «Октябриин ехэ революци» гэһэн статья соогоо бэшэнэ. Дэлхэйн зургаанай нэгэ хуби дээрэ буржуази ба помещигүүдэй засагые усадхахаһаа гадна, империализмда эсэргүү национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе бүхы дэлхэй дээрэ дэлгэрүүлһэн удха шанартай гэжэ автор үргэлжэлүүлнэ. Агуу Октябриин 52-дохи жэлэй ойн урдахана энэдхэг арад түрүүшын социалис революциин гуламта болоһон орондо халуун амаршалга хүргэнэ» гээд Х. Мукрджи дүүргэбэ.

* * *

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Америкын түрүү бодолто хүн зон Октябриин социалис революциин 52-дохи ойе тэмдэглэхын тула бэлдэнэ. Лос-Анджелес, Чикаго, Нью-Йорк, Сан-Франциско хотонуудта энэ гайхамшаг ойдо зорюулһан баярай суглаанууд болохо. Эдэ суглаанууд дээрэ ороной мэдээжэ хүнүүд, профсоюзай ажал ябуулагшад, тэрэ тоодо Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн Карлтон Гудлет, портын ашаа тээгшэдэй Номгон далайн эрьеын складай хүдэлмэришэдэй профсоюзай түрүүлэгшэ Гарри Бриджес ба бусад үгэ хэлэхэ.

Владимир Ильич Ленинэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд дээрэ социалис революциин агуу вождь, эгээн түрүүшын социалис гүрэнэй үндэһэ һуури табигшa хүнэй ажал ябуулга тушаа анхарал хандуулагдаха. США-гай зарим хотонуудта Владимир Ильич Ленинэй зохёолнуудай выставкэ, революциин вождиин ажабайдал ба ажал ябуулга тухай фотовыставкэнүүд эмхидхэгдэхэ.

Хани барисаанай американска бүлгэм тус ойдо зорюулһан хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ эхилээ. В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал ябуулга харуулһан выставкэ, кинофильм улам олон американецуудай анхарал татана.

ОКТЯБРИИН 52-дохи ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАНА

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

БЕЙРУТ. (ТАСС). Ливанай ба Палестинын делегацинуудай хоорондо Каирта хэгдэһэн хэлсээнүүдэй үндэһөөр Ливандахи байдал хуушан түхэлдөө ороо. Һүүлэй хоёр үдэрэй турша соо Ливанай армиин ба Палестинска партизануудай хоорондо зэбсэгтэ тулалдаанууд болоогүй.

Каиртахи хэлсээнүүд «хани барисаанай, харилсан этигэлсэлгын оршон байдалда үнгэрөө, Ливанайшье, палестинска эсэргүүсэлгын хүдэлөөнэйшье аша туһада харюусахаар хэлсээн баталагдаа» гэжэ премье[р] Караме мэдүүлбэ.

Ливанай МИД-эй т[…] Каирай хэлсээе шэнжэл[…] иигэжэ мэдүүлээ: Ливан[…] гүйе сахиха, тэрэшэл[…] дэһэн газар дайда … тизан тэмсэлэй үрэтэй … хангаха асуудалнууд ха[…] таа». Энэ хэлсээн бүхы … ашаг туһада харюусана, … нуудай хамтын ябуулгы[…] хамаадана гэжэ тэрэ …

Урда Вьетнамай Республикын ВРП-гэй делегациин мэдүүлгэ

ПАРИЖ. (ТАСС). «Президент Никсонэй ноябриин 3-да хэлэһэн үгэ соо шэнэ юуншье үгы. Энэнь Никсонэй дурадхаһан найман пункттай түсэб гэдэгые дабтана. Тэрэнь Урда Вьетнамһаа американска бүхы сэрэгүүдые гаргахаяа арсаһан, Тхыеу-Ки Кхиемэй дахуул захиргаан гэдэгые лажашье һаа үлөөхэ, эндэхи дайе «Вьетнамай шэнжэтэй болгохо» гэһэн гол зорилготой. Ээрхэг түримхэй дайе үргэлжэлүүлхэ ба үргэдхэхэ гэһэн шэглэлгэй»,—гэжэ Вьетнамай асуудалаар Парижда боложо байгаа зүблөөндэ Урда Вьетнамай Республикын революционно Саг зуурын правительствые түлөөлдэг делегациин этигэмжэтэ мэдүүлээ.

Англидахи ан[…] байлдаанууд

ЛОНДОН. (ТАСС). … ажалшадай забастовкы[…] лэй үргэн ехэ дэлисые … мэдээнүүд Англиин а[…] нистерствээр тунха[…] глиин шанга байлдаану[…] автомобильна промышл[…] болижо байнхай. Байг[…] юһэ һарын турша соо … нуудай болоһонһоо … үнгэрһэн жэлэйхиһээ … центээр олон ажалай … дэһэн байна.

Англидахи энэ жэлэй … байлдаануудай онсо … гэхэдэ, хүдэлмэришэдэ[й] … ба уласхоорондын тала[…] үргэдэжэ байна.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУ[…]

● Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР. ● Н-02983. Зак. №…